

Gorzów Wlkp. 24 października 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.16.2024.BMal
Sprawę prowadzi: Beata Malarek
Telefon: 95 7851464
e-mail: beata.malarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Andrzej Nowicki
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
we Wschowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024r., poz. 475 z późn. zm.) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

1. Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 233 -1/2024 z dnia 09.08.2024r.
2. Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 233 - 2/2024 z dnia 09.08.2024r.

przeprowadził w okresie od 03.09.2024r. do 13.09.2024r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wschowie w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022r., poz. 690 z późn.zm.) oraz (Dz. U. z 2023r., poz. 735 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014r. poz. 1189).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (DZ. U 2022r., poz. 2000 z późn. zm.) oraz (Dz. U. z 2023r., poz. 775 z późn. zm.).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Urząd ma swoją siedzibę we Wschowie przy ul. Staroleszczyńskiej 13, 13A. Terenem działania Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie jest Powiat Wschowski obejmujący następujące gminy miejsko – wiejskie: Wschowa, Stawa, Szlichtyngowa. Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawuje:

1. Pan Andrzej Nowicki – powołany na stanowisko Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie z dniem 4 maja 2015r.

2. Pani Małgorzata Jankowska – powołana na stanowisko Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie z dniem 1 września 2020r.

Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie nadanego Uchwałą Nr XXX/149/2009 Rady Powiatu Wschowskiego z dnia 26 maja 2009r. oraz na podstawie Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Uchwałą Zarządu Powiatu Wschowskiego Nr 403/2023 z dnia 07.08.2023r.

W wyniku weryfikacji dokumentacji organizacyjnej stwierdzić należy, iż Statut Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie zawiera nieaktualną siedzibę urzędu, tj. ul. Łazienna 2 a. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2009r. o finansach publicznych (DZ. U. z 2023r., poz. 1270 z późn. zm.) jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Zatem wskazany w statucie adres siedziby Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie powinien po jego zmianie zostać zaktualizowany.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023r. w powiecie wschowskim wynosiła 7,5 % przy zarejestrowanych 952 osobach, w tym z prawem do zasiłku było 102 osoby. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP we Wschowie wynika, że w 2023r. wpłynęły 72 wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, wydanych zostało 71 decyzji przyznających prawo do dodatku aktywizacyjnego oraz 1 decyzja odmawiająca przyznanie prawa do dodatku.

Ustalono, iż na dzień kontroli, tj. 03.09.2024r. stan zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wschowie wynosił 21 osób, z czego 4 pracowników realizujących zadania z zakresu objętego kontrolą.

Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrolą objęto realizację przez Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie postępowań administracyjnych w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r.

Postępowania administracyjne realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie w przedmiocie prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego przedstawia poniższa tabela:

Wskaźnik (dane za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.)	Wartość wskaźnika
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	106
Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego	72

Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nabycia prawa do dodatku aktywizacyjnego	71
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie utraty prawa do dodatku aktywizacyjnego	57
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie odmowy przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego	1
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie żądania zwrotu nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych	0
Kwota środków wydatkowanych na dodatki aktywizacyjne	102 842,60 zł

Zespół kontrolny poddał analizie 50 % dokumentacji dotyczącej prowadzonych przez jednostkę postępowań w zakresie przyznawania dodatku aktywizacyjnego. Szczegółowej analizie podlegała co druga teczka osób bezrobotnych, którzy złożyli wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zaczynając od numeru 1 zgodnie z przekazaniem przez urząd pracy rejestrem przyznanych dodatków aktywizacyjnych, tj. łącznie 36 spraw.

Prawidłowość postępowania przy prowadzeniu postępowań administracyjnych w przedmiocie dodatku aktywizacyjnego w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wschowie

W trakcie czynności kontrolnych zbadano przestrzeganie trybu i zasad przyznawania dodatku aktywizacyjnego określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którym bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wszystkie wnioski zostały złożone przez osoby bezrobotne z prawem do zasiłku, które z własnej inicjatywy podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. W takim przypadku dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

Dodatek aktywizacyjny nie przysługuje w przypadku:

- 1) skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
- 2) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;

- 3) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego;
- 4) przebywania na urlopie bezpłatnym.

Ponadto zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia, od dnia złożenia wniosku do:

- 1) ostatniego dnia przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 2) ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy.

W trakcie kontroli badaniu poddana została dokumentacja osób, które złożyły wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Kontrola wykazała, że wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone terminowo. Ustalono, iż wszystkie skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby.

W wyniku kontroli ustalono, iż Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie w celu wypłaty dodatku aktywizacyjnego wymagał dostarczania za każdy miesiąc kalendarzowy oświadczeń potwierdzających zatrudnienie. W decyzjach o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego osoby były informowane, że dodatek będzie wypłacany po złożeniu oświadczenia o pozostawaniu w zatrudnieniu lub wykonywaniu innej pracy zarobkowej, które należy złożyć w terminie do 7 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, za który świadczenie ma być wypłacone.

Stosowana przez PUP we Wschowie praktyka pobierania comiesięcznych oświadczeń potwierdzających zatrudnienie jest niezgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Zgodnie bowiem z § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Obowiązek ten zgodnie z przytoczonym przepisem dotyczy wyłącznie momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego. W związku z tym pobieranie przez urząd co miesiąc oświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia celem wypłaty świadczenia jest praktyką zbyt daleko idącą.

Podkreślenia wymaga, że art. 220 Kpa ogranicza możliwości organu do żądania od klientów przedstawiania oświadczeń. Zgodnie z § 1 w/w artykułu organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej. Należy mieć zatem na uwadze, że osoba składając wniosek

o przyznanie dodatku aktywizacyjnego załącza do niego dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia. Ponadto urząd ma możliwość samodzielnie ustalić stan faktyczny, został bowiem wyposażony w odpowiednie narzędzia chociażby poprzez platformę ZUS. W związku z tym wymaganie od osoby, która udokumentowała okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego składania dodatkowo co miesiąc oświadczeń o zatrudnieniu jest bezzasadne. Osoba która nabyła prawo do dodatku aktywizacyjnego powinna zostać zobowiązana do poinformowania powiatowego urzędu pracy o ustaniu zatrudnienia. Natomiast dodatek aktywizacyjny wypłacony za okres po ustaniu zatrudnienia stanowić będzie nienależnie pobrane świadczenie w świetle art. 76 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie podlegać zwrotowi. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że konsekwencją stawianego przez urząd wymogu przedkładania co miesiąc oświadczenia potwierdzających ciągłość zatrudnienia jest wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po terminie lub całkowity brak wypłaty dodatku za miesiąc, za który nie przedłożono oświadczenia. Terminy płatności dodatku aktywizacyjnego określone zostały rozporządzeniem w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia dodatek wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane. Ustalono, że w 10 przypadkach dodatek aktywizacyjny został wypłacony po terminie, natomiast w 8 przypadkach urząd w ogóle nie wypłacił dodatku aktywizacyjnego pomimo, iż w dniu złożenia wniosku osoby te załączyły dokumenty potwierdzające zatrudnienie. Dodatkowo ustalono, iż w dwóch przypadkach z raportu ZUS-U1 wynika, że osoby były zatrudnione w okresie przysługiwania dodatku aktywizacyjnego, a pomimo to dodatek ten nie został wypłacony. Jednocześnie w jednym przypadku po weryfikacji raportu ZUS-U1 zespół kontrolny stwierdził, że Starosta Wschowski wypłacił dodatek za miesiące w których ustało zatrudnienie. Powyższe wymagało przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, czy osoba była uprawniona do wypłaty dodatku i ewentualnego zażądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości:

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące nieprawidłowości:

1. Nieaktualna siedziba urzędu w Statucie Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie.
2. Żądanie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc oświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
3. Wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po ustawowym terminie lub całkowity brak wypłaty świadczenia.
4. Brak weryfikacji raportów ZUS-U1 w zakresie faktycznego okresu przysługiwania dodatku aktywizacyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności:

1. Uaktualnienie adresu siedziby urzędu w Statucie Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie.
2. Odstąpienie od wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługującego dodatku aktywizacyjnego.
3. Terminowe wypłacanie dodatków aktywizacyjnych zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.
4. Weryfikacja raportów ZUS-U1 w zakresie faktycznego okresu przysługiwania dodatku aktywizacyjnego.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie, drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej